ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្ត
គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា
ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥

ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា ... ៣

ផ្នែកទី ១: គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ... ៤

I- **សេចក្តីផ្តើម** ... ៤

II- **ស្ថានភាពវិវឌ្ឍរីកចម្រើននៃវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម** ... ៥

ក. សមិទ្ធផលនៃវិស័យកសិកម្ម ... ៥

ខ. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម ... ៦

គ. បញ្ហាប្រឈម និង កាលានុវត្តភាព ... ៨

III- **ចក្ខុវិស័យនិងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការជំរុញអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា** ... ៩

ក. ចក្ខុវិស័យ និង ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ... ៩

ខ. អភិក្រមដើម្បីសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយ ... ១០

គ. គោលនយោបាយ និងស្ថាប័នជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម ... ១០

ផ្នែកទី ២: ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ ឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ... ១៣

IV- **ផែនការសកម្មភាព** ... ១៣

១.១ វិធានការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ ... ១៣

១.២ វិធានការពង្រីកនិងទំនើបកម្មសហគ្រាសកសិកម្មធុនតូចនិងមធ្យម ... ១៣

១.៣ វិធានការពាក់ពន្ធ័នឹងការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម ... ១៦

១.៤ វិធានការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ ... ១៧

V- **គម្រោងថវិកាសម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាព** ... ១៨

VI- **យន្តការអនុវត្ត ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ** ... ១៨

១- យន្តការអនុវត្ត ... ១៨

២- ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ ... ១៩

VII- **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន** ... ១៩

អារម្ភកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងម៉ឺងម៉ាត់បំផុតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បានប្រកាសដាក់ឲ្យអនុវត្តជាផ្លូវការនូវ **“គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥”** នៅដើមខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥ កន្លងទៅនេះ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ដែលនឹងរួមចំណែកដល់ការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ការពង្រីកការប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព។

ឯកសារគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជានេះ បានកំណត់ច្បាស់អំពីស្ថាប័ននាំមុខ និងស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ និងបានកំណត់ច្បាស់នូវចំណុចវិធានការគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាពសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធផលិតកម្មកសិ-ឧស្សាហកម្ម រួមមាន (ទី១)-ការពិនិត្យលទ្ធភាពបង្កើតនូវតំបន់កែច្នៃកសិផល និងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តចំពោះក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយណាដែលបោះទីតាំងនៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ (ទី២)-បង្កើតមូលនិធិសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍផលិតផលបច្ចេកទេសកែច្នៃកសិផល និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកទេស ដោយភ្ជាប់ទៅនឹងសក្តានុពលនាំចេញ (ទី៣)-រៀបចំសម្រួលយន្តការដល់ការនាំចេញកសិផលកែច្នៃ ដោយដោះស្រាយបញ្ហាឡូជីស្ទិក លុបបំបាត់កម្រៃក្រៅផ្លូវការ និងកែលម្អការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម (ទី៤)-កំណត់នូវមុខងារទំនិញអាទិភាព ដែលមានសក្តានុពលកែច្នៃសម្រាប់នាំចេញ និងរៀបចំផែនការសកម្មភាពជាក់លាក់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះ។

ចំណុចគន្លឹះដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយដែលបានដាក់ឲ្យអនុវត្តនេះ គឺការតម្រង់ទិសការអភិវឌ្ឍតំបន់កែច្នៃកសិផល តំបន់កែច្នៃនិងផលិតផលសង្ហារឹម តំបន់កែច្នៃផលិតសម្ភារអំពីកៅស៊ូ តំបន់កែច្នៃផលិតម្ហូបអាហារពីផលិតផលដំណាំ បសុសត្វ និងជលផល និងការអភិវឌ្ឍសួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម សម្រាប់គោលដៅនៃការប្រមូលផ្តុំកសិផល ដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់កែច្នៃប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ។ យន្តការគន្លឹះដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញការអភិវឌ្ឍកសិឧស្សាហកម្មនោះគឺ ការសម្របសម្រួល និងការលើកទឹកចិត្តវិស័យឯកជន ក្នុងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកទេសកែច្នៃកសិផល ស្របតាមស្តង់ដារផលិតផលអាស៊ាន និងតម្រូវការស្តង់ដារទីផ្សារអន្តរជាតិ។ ការផ្សារភ្ជាប់រវាងក្រុមអ្នកផលិតជាមួយអ្នកប្រមូលទិញ តាមយន្តការ “***ផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា*** ” ដើម្បីធានាការផ្គត់ផ្គង់កសិផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព គឺជា ចំណុចយុទ្ធសាស្ត្រដ៏សំខាន់ផងដែរ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានប្រមូលផ្តុំនូវសក្តានុពលក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាពដើម្បីចូលរួមចំណែកជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងមានជំនឿជឿជាក់ថា ផែនការសកម្មភាពដែលបានរៀបចំនេះ ពិតជានឹងអាចអនុវត្តទៅបានប្រកបដោយជោគជ័យ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រី

ផែនការសកម្មភាព
សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា
ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥

ផ្នែកទី ១: គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

I- សេចក្តីផ្តើម

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈយុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ បានកំណត់ការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្មជាចតុកោណទី១ ក្នុងចំណោមចតុកោណយុទ្ធសាស្រ្តទាំងបួន ដែលមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ធានាសមធម៌ ធានាសន្តិសុខស្បៀង និងជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជនបទ។ ក្នុងការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តជំរុញការធ្វើពាណិជ្ជូបនីយកម្ម និងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដែលនឹងជួយបង្កើនតម្លៃបន្ថែមនៃផលិតផលកសិកម្ម ក៏ដូចជាជួយបង្កើនចំណូលដល់ប្រជាកសិករ។ ការដាក់ចេញនិងជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ និងយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជាឆ្នាំ២០១១-២០២០ បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការសម្រេចបាននូវការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម។

លើសពីនេះទៀត រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានកំណត់យកផលិតកម្មកសិ-ឧស្សាហកម្មដែលបម្រើឱ្យការនាំចេញនិងទីផ្សារក្នុងស្រុក គឺជាវិស័យអាទិភាពមួយក្នុងវិស័យអាទិភាពទាំង៥ ដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥។ តាមរយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងជំរុញការនាំចេញទំនិញកែច្នៃកសិកម្មឱ្យបាន ១២% នៃបរិមាណនាំចេញសរុបនៅត្រឹមឆ្នាំ២០២៥។

ដើម្បីសម្រេចបានគោលបំណងខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយមួយចំនួនដូចជា (ក) ការពិនិត្យលទ្ធភាពបង្កើតនូវតំបន់កែច្នៃកសិផល និងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តចំពោះក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយណាដែលបោះទីតាំងនៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ (ខ) បង្កើតមូលនិធិសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍផលិតផលបច្ចេកទេសកែច្នៃកសិផល និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកទេស ដោយភ្ជាប់ទៅនឹងសក្តានុពលនាំចេញ (គ) រៀបចំសម្រួលយន្តការដល់ការនាំចេញកសិផលកែច្នៃ ដោយដោះស្រាយបញ្ហាឡូជីស្ទិក លុបបំបាត់កម្រៃក្រៅផ្លូវការ និងកែលម្អការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម (ឃ) កំណត់នូវមុខងារទំនិញអាទិភាព ដែលមានសក្តានុពលកែច្នៃសម្រាប់នាំចេញ និងរៀបចំផែនការសកម្មភាពជាក់លាក់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះ។

II- ស្ថានភាពវិវឌ្ឍរីកចម្រើននៃវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម

ក. សមិទ្ធផលនៃវិស័យកសិកម្ម

(១). ផលិតកម្មដំណាំស្រូវ

ផលិតកម្មដំណាំស្រូវក្នុងឆ្នាំ២០១៤-២០១៥ អនុវត្តបានលើផ្ទៃដីចំនួន ៣.០៥៥.៥០៧ហិកតា។ ផ្ទៃដីអាចប្រមូលផលបាន មានចំនួនប្រមាណ ៣.០២៨.៨៣៦ហិកតា និងបរិមាណផលសរុបទទួលបានចំនួន ៩.៣២៤.៨១៦តោន។ ទិន្នផលមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ២០១៤ ទទួលបាន មានចំនួន ៣,០៧៩តោនក្នុងមួយហិកតា។ អតិរេកស្បៀងគិតជាអង្ករ មានចំនួនប្រមាណ ៣.០១៣.៧៨៣តោន ឬស្មើនឹង ៤.៧០៩.០៣៦តោនស្រូវ។

(២). ផលិតកម្មដំណាំកៅស៊ូ

ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ផ្ទៃដីដំណាំកៅស៊ូដាំដុះមានចំនួន ៣៥៧.៨០៩ហិកតា កើនឡើងប្រមាណ ៩,២% បើប្រៀបធៀបឆ្នាំ២០១៣ (៣២៨.៨០០ហិកតា)។ ផ្ទៃដីចៀរជ័រមានចំនួន ៩០.៥៤៥ហិកតា កើនឡើងប្រមាណ ១៥,៤% បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ (៧៨.៤៩៣ហិកតា)។ បរិមាណផលិតផលកៅស៊ូសម្រេចបានប្រមាណ ៩៧.០៥៤ តោន កើនឡើងប្រមាណ ១៣,៨% បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ (៨៥.៣០០តោន)។

(៣). ដំណាំរួមផ្សំនិងឧស្សាហកម្ម

ផ្ទៃដីផលិតកម្មដំណាំរួមផ្សំ និងដំណាំឧស្សាហកម្ម អនុវត្តបានសរុបចំនួន ៩៥៣.៥៩៧ហិកតា លើសឆ្នាំមុនចំនួន ១២.៥៦៩ហិកតា និងទទួលបានបរិមាណផលសរុបចំនួន ១៤.៧២៧.២៦២តោន លើសឆ្នាំ២០១៣ ចំនួន ៤.១៩០.៥២០តោន។

(៤). ការជំរុញការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម

ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ការជំរុញការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារតំបន់និងពិភពលោក សម្រេចបានចំនួន៤៧មុខ មានបរិមាណសរុបចំនួន ៣.៤៤៥.២៦៦,៥៦តោន។

- **ការនាំចេញអង្ករ÷** កើនឡើងតិចតួច គឺកើនពី៣៧៨.៨៥៦តោន ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ដល់ ៣៨៧.០៦១តោន ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ឬស្មើនឹង២,២% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ ដែលក្នុងនោះ អង្ករសគ្រប់ប្រភេទមានចំនួន ១៥៧.៤១៧តោន អង្ករក្រអូបគ្រប់ប្រភេទចំនួន ២១០.៥៩៤តោន និងអង្ករចំហុយចំនួន ១៩.០៥០តោន។ ក្រុមហ៊ុននាំអង្ករចេញសរុបមានចំនួន ៨៦ ក្រុមហ៊ុន។
- **ការនាំចេញកៅស៊ូ÷** សម្រេចបានចំនួន ១០០.១៥១តោន បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ មានចំនួន ៨៦.០៥២ តោន គឺផលិតផលកៅស៊ូនាំចេញកើនឡើង១៦,៣៨%។ តម្លៃកៅស៊ូឆ្នាំ២០១៤ គិតជាមធ្យមស្មើនឹង ១.៥៣៩ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយតោន បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ ដែលតម្លៃកៅស៊ូមធ្យម ២.២០១ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយតោន គឺធ្លាក់ចុះ ៦៦២ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយតោន ស្មើនឹង៣០%។ នៅឆ្នាំ២០១៤ រោងចក្រសិប្បកម្មកែច្នៃផលិតផលកៅស៊ូសរុបមានចំនួន៩៨កន្លែង គឺកើនឡើងចំនួន៤០% បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០១៣ ដែលមានតែ៧០កន្លែងប៉ុណ្ណោះ ក្នុងនោះ មានរោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូដុំ (TSR) ចំនួន៣៤កន្លែង រោងចក្រសិប្បកម្មកែច្នៃកៅស៊ូសន្លឹក (RSS) ចំនួន៦០កន្លែង និងរោងចក្រកែច្នៃឈើកៅស៊ូចំនួន៤កន្លែង។

- **ការនាំចេញផលិតផលដំឡូងមី៖** ការនាំចេញចំណិតដំឡូងមីក្រៀមសរុបមានចំនួន ៩៦១.២៧៥តោន ដំឡូងមីស្រស់ ៣១៧.៦១៣តោន ម្សៅដំឡូងមី ៧.០៣៥តោន។ មកទល់ពេលនេះ មានក្រុមហ៊ុនចំនួន ៥៧ក្រុមហ៊ុន ត្រូវបានពិនិត្យវាយតម្លៃ និងចុះបញ្ជីទទួលស្គាល់ជាក្រុមហ៊ុននាំចេញចំណិតដំឡូងមីក្រៀមទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន។
- **ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មផ្សេងៗទៀត៖** ការនាំចេញសណ្តែកសៀងមានចំនួន ១៥.៣៣៣តោន ដូងប្រេង ២.៧៣៨តោន ពោត ៩០.៦៨១តោន និងគ្រាប់ស្វាយចន្ទី ៥១.២១៦តោន។
- **ការនាំចេញសត្វរស់ និងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ៖** ការនាំចេញគោក្របីមានចំនួន ១២.១៦០ ក្បាល ជ្រូកមេបាពូជចំនួន ២.០១៧ក្បាល ជ្រូកពូជកូនចំនួន ៥០.៤០០ក្បាល ស្វាក្តាមចំនួន ៤.៥៣០ ក្បាល ស្បែកគោក្របីចំនួន ១.៦២០តោន ចំណីឆ្អែតចំនួន ១.១៨០តោន ។
- **ការនាំចេញឈើកែច្នៃ៖** ការនាំចេញឈើកែច្នៃគ្រប់ប្រភេទមានចំនួន ៧៥.២៩០ម៉ែត្រគ្រីគុណ ឈើអាកាស្យាកាត់កង់ៗចំនួន ៥០០ស្ទែរ ចំណិតឈើដាំចំនួន ៣.៩៣០តោន និងធ្យូងអាកាស្យាចំនួន៣២តោន។

ទីផ្សារផលិតផលកសិកម្មកម្ពុជា នឹងត្រូវបានពង្រីកបន្ថែមទៀតក្នុងពេលខាងមុខ ក្រោយពេលដែលពិធីសារចំនួន៣ទៀតត្រូវបានអនុវត្តពេញលេញ ជាមួយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន រួមមាន (១) ពិធីសារស្តីពីការនាំចេញផលិតផលពោតកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន (២) ពិធីសារស្តីពីការនាំចេញផ្លែចេក ស្វាយ និងសណ្តែកសៀងកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន និង (៣) ពិធីសារស្តីពីការនាំចេញអង្ករទៅប្រទេសចិន ដែលឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំង៣នេះត្រូវបានចុះហត្ថលេខារួចហើយ រវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាមួយនឹងអគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័កនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ក្នុងកំឡុងពេលកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីកសិកម្មនិងព្រៃឈើអាស៊ាននៅប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ក្នុងឆ្នាំ២០១៤។ បន្ថែមលើនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក៏បាននិងកំពុងរៀបចំពិធីសារ ស្តីពីការនាំចេញផ្លែស្វាយទៅកាន់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េផងដែរ។

ខ. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម

ទោះបីកម្ពុជាបានសម្រេចនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាលំដាប់ និងមានការវិវត្តផ្នែកឧស្សាហកម្មឈានឡើងមួយកម្រិតក៏ដោយ ក៏វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅមិនទាន់មានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយថាមវន្តនៅឡើយ។ កត្តាទាំងនេះមានដូចខាងក្រោម៖

- តម្លៃបន្ថែមនៅមានកម្រិត៖ តម្លៃបន្ថែមនៃសមាសធាតុចម្បងៗក្នុងកសិ-ឧស្សាហកម្ម រួមចំណែកត្រឹមតែ ៣,៩%នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផ.ស.ស)។ លើសពីនេះ វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មមានកំណើនយឺត (ដោយអត្រាកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំអំឡុងឆ្នាំ២០០២ និង២០១២ គឺមានតែ ៣,២%)។
- ការវិនិយោគនៅមានកម្រិត៖ នៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៩៤ ដល់ត្រីមាសទីមួយនៃឆ្នាំ២០១៥ គម្រោងវិនិយោគក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម មានទំហំទឹកប្រាក់សរុបចំនួនប្រមាណ ៤,៨ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ដែលស្មើនឹង ៩,៥១%នៃទំហំទឹកប្រាក់សរុបនៃគម្រោងវិនិយោគនានាដែលត្រូវបានអនុម័ត។ ក្នុងអំឡុង

ពេលដូចគ្នានេះ គម្រោងវិនិយោគលើឧស្សាហកម្មកែច្នៃចំណីអាហារ មានចំនួនប្រមាណ៨៤៥លានដុល្លារអាមេរិក ឬស្មើនឹង ១,៦៥% នៃទំហំទឹកប្រាក់វិនិយោគសរុប។

- សមត្ថភាពនាំចេញនៅទន់ខ្សោយ÷ ទោះបីជាចំនួននៃការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម និងផលិតផលកែច្នៃកសិកម្មបានកើនឡើងពី២០៥លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១០ ដល់៦៥២លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៤ក្តី តែតួលេខនេះមានចំនួនត្រឹមតែ៥%នៃការនាំចេញសរុបប៉ុណ្ណោះ។

តារាងទី១÷ បច្ចុប្បន្នភាពនៃគម្រោងវិនិយោគដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាក្នុងវិស័យកសិកម្ម កសិ-ឧស្សាហកម្ម និងឧស្សាហកម្មកែច្នៃចំណីអាហារ ពីឆ្នាំ ១៩៩៤ ដល់ ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៥

ប្រភេទគម្រោង	ស្ថានភាព	ទុនវិនិយោគ ដុល្លារអាមេរិក))	មុខសញ្ញាអាជីវកម្ម	ទីតាំងវិនិយោគ
កសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម	មានសកម្មភាព ១៣១ គម្រោង	**៤លាន១៩៩.**	▪ ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដូចជា កៅស៊ូ ដូងប្រេង ស្វាយចន្ទី អំពៅ ដំឡូងឈើ សណ្តែកសៀង ពោត ល្ហុង-ខ្វង និងដំណាំផ្សេងៗទៀត ▪ ដាំដើមអាកាស្យា ម៉ៃសាក់ ▪ ការកែច្នៃផលិតផលកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដូចជា ស្ករស កៅស៊ូ ដូងប្រេង ជាដើម ▪ ការចិញ្ចឹមសត្វ	▪ កោះកុង មាន ៨ គម្រោង ▪ កំពង់ចាម មាន ៨ គម្រោង ▪ កំពង់ស្ពឺ មាន ១០ គម្រោង ▪ កំពង់ធំ មាន ១១ គម្រោង ▪ ក្រចេះ មាន ២៥ គម្រោង ▪ មណ្ឌលគីរី មាន ១៣ គម្រោង ▪ រតនគីរី មាន ១១ គម្រោង ▪ ព្រះសីហនុ មាន ១២ គម្រោង ▪ ស្ទឹងត្រែង មាន ១០ គម្រោង ▪ ឧត្តរមានជ័យ មាន ៨ គម្រោង ▪ ខេត្តដទៃ មាន ១៥ គម្រោង
	គ្មានសកម្មភាព ៤៧ គម្រោង	៦៦១លាន	គ្មាន	គ្មាន
ឧស្សាហកម្មកែច្នៃចំណីអាហារ	មានសកម្មភាព ៦៥ គម្រោង	**៧៤៨លាន**	▪ ការកិនស្រូវ និងពោត ▪ ផលិតចំណីសត្វ ▪ កែច្នៃគ្រឿងសមុទ្រ ▪ កែច្នៃមី គុណទាវ ស្ករគ្រាប់ នំ ផ្លែឈើ និងកែច្នៃម្ហូបអាហារផ្សេងៗ	▪ ភ្នំពេញ មាន ២២ គម្រោង ▪ បាត់ដំបង មាន ៩ គម្រោង ▪ កំពង់ស្ពឺ មាន ៨ គម្រោង ▪ កណ្តាល មាន ៦ គម្រោង ▪ ព្រះសីហនុ មាន ៧ គម្រោង ▪ ខេត្តដទៃ មាន ១៥ គម្រោង
	គ្មានសកម្មភាព ៣៥ គម្រោង	៩៧លាន	គ្មាន	គ្មាន
សរុប	**មានសកម្មភាព ១៩៨ គម្រោង**	**៤.៩៤៨លាន**		

ប្រភព÷ ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (CDC)

គ. បញ្ហាប្រឈម និង កាលានុវត្តភាព

ភាពជោគជ័យនៃវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានកំណត់ដោយកត្តារួមផ្សំជាច្រើន ដែលកើតចេញពីបរិស្ថានវិនិយោគនិងធុរកិច្ច ដែលមានលក្ខណៈអនុគ្រោះ សមត្ថភាពផ្នែកផ្គត់ផ្គង់ ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងឡូជីស្ទិក បច្ចេកវិទ្យា មូលធនមនុស្ស និងក្របខណ្ឌគតិយុត្តផ្សេងៗ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា យើងមានបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលជាឧបសគ្គដល់ការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្មរួមមាន÷

- **បញ្ហាប្រឈមផ្នែកផលិតកម្ម÷** រួមមានផលិតភាព ការគ្រប់គ្រងទឹកនិងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ គុណភាពនៃធាតុចូល និងសេវាផ្នែកកសិកម្ម នៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ។
- **បញ្ហាប្រឈមផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ÷** រួមមានការដឹកជញ្ជូន សេវាឡូជីស្ទិក គយ (?) និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក សេវាទូរគមនាគមន៍ និងអគ្គិសនី។
- **បញ្ហាផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និងបច្ចេកទេស÷** រួមមានលទ្ធភាពទទួលបានបច្ចេកវិទ្យាក្រោយការប្រមូលផល មូលធនមនុស្ស ព័ត៌មាន ទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យា។
- **បញ្ហាប្រឈមផ្នែកគតិយុត្ត÷** រួមមានកង្វះស្តង់ដារ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងចំណីអាហារ និងបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងចំណីអាហារ។
- **បញ្ហាប្រឈមផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងទីផ្សារ÷** រួមមាន ការពិបាកក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន អត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ ការដាក់ទ្រព្យធានា និងការពិបាកក្នុងការស្វែងរកទីផ្សារលក់ផលិតផល។

បើទោះបីជាវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម នៅកម្ពុជាជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើក៏ដោយ ក៏វិស័យនេះនៅមានសក្តានុពលដ៏ធំធេងក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ដែលរួមចំណែកដល់ការបង្កើតការងារ ការបង្កើតតម្លៃបន្ថែម ការជំរុញឧស្សាហូបនីយកម្ម និងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនាំចេញ។ កាលានុវត្តភាពទាំងនោះរួមមាន÷

- ✓ **ឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកកសិកម្ម÷** កម្ពុជាសំបូរទៅដោយវត្ថុធាតុដើម និងមានកម្លាំងពលកម្មដែលមានថ្លៃឈ្នួលទាប ប៉ុន្តែយើងមិនទាន់បានប្រើសក្តានុពលរបស់ខ្លួន ឱ្យអស់ពីសមត្ថភាពនៅឡើយ។ ជាមួយនឹងគោលនយោបាយគាំទ្រសមស្រប និងកំណើននៃការវិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម ផលិតកម្ម និងសមត្ថភាពផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើម និងផលិតផលពាក់កណ្តាលសម្រេច សម្រាប់ការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម ក៏នឹងមានការកើនឡើងផងដែរ។
- ✓ **កំណើននៃការប្រើប្រាស់÷** ប្រជាជនដែលមានកម្រិតជីវភាពមធ្យមនៅកម្ពុជា កំពុងមានការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស បូកផ្សំនឹងកំណើននៃការអភិវឌ្ឍនគរូបនីយកម្ម ជាកត្តាជំរុញកំណើននៃតម្រូវការកាន់តែខ្លាំងនូវផលិតផលចំណីអាហារ និងមិនមែនចំណីអាហារ។
- ✓ **គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសមស្រប÷** គោលនយោបាយនេះផ្តោតសំខាន់លើការជំរុញផលិតផលកម្ពុជាចូលក្នុងទីផ្សារតំបន់និងអន្តរជាតិ។ កម្ពុជាជាសមាជិកនៃសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (AEC) អាស៊ានបូកមួយ និងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (RCEP)។ លើសពីនេះ

កម្ពុជាក៏ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីកម្មវិធីប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធ (GSP) នៃបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ដូចជា សហភាពអឺរ៉ុប កាណាដា និងជប៉ុន។ ឱកាសនៃការចូលរួមក្នុងទីផ្សារធំៗរបស់ពិភពលោក ដែលមានភាពអនុគ្រោះ គឺជាការលើកទឹកចិត្តដល់សហគ្រាសបម្រើការនាំចេញឱ្យធ្វើការវិនិយោគ ក្នុងវិស័យកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម។

- ✓ **គោលនយោបាយត្រឹមត្រូវរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល÷** រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយដ៏ត្រឹមត្រូវជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់ដោះស្រាយនូវបញ្ហាសំខាន់ៗដូចជា ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសវិនិយោគនិងធុរកិច្ច ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទន់និងរឹង មូលធនមនុស្ស និងការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ ជាពិសេសថ្មីៗនេះរាជរដ្ឋាភិបាលទើបតែបានអនុម័តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ដែលក្នុងនោះ វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មគឺជាវិស័យអាទិភាពដ៏សំខាន់មួយក្នុងវិស័យអាទិភាពដទៃទៀតរបស់គោលនយោបាយនេះ។

III- ចក្ខុវិស័យ និងយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការជំរុញអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា

ក- ចក្ខុវិស័យ និងទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ បានចែងយ៉ាងច្បាស់អំពីចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺជំរុញកែប្រែនិងធ្វើទំនើបកម្មរចនាសម្ព័ន្ធឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ពីឧស្សាហកម្មអតិពលកម្មឈានទៅឧស្សាហកម្មផ្អែកលើជំនាញត្រឹមឆ្នាំ២០២៥ តាមរយៈការតភ្ជាប់ទៅនឹងខ្សែសង្វាក់តម្លៃសកល សមាហរណកម្មទៅក្នុងបណ្តាញផលិតកម្មតំបន់ និងការអភិវឌ្ឍកន្សោមផលិតកម្មប្រទាក់ក្រឡា ទន្ទឹមនឹងការពង្រីកភាពប្រកួតប្រជែង និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាពឧស្សាហកម្មក្នុងស្រុក ហើយបន្តឈានទៅអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មទំនើបដែលផ្អែកជាសំខាន់លើមូលដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យានិងចំណេះដឹង។ ការសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យនេះ នឹងរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ការទ្រទ្រង់និងលើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាប័ន ការបង្កើតការងារជូនពលករកម្ពុជា ការបង្កើតតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលសមស្របជូនប្រជាជនកម្ពុជា។

គោលបំណងនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ គឺផ្តល់នូវក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ ក្របខណ្ឌសម្របសម្រួលការអនុវត្ត និងការរៀបចំយន្តការស្ថាប័ន សម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា។ កម្មវត្ថុសំខាន់នៃគោលនយោបាយនេះ គឺការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជារចនាសម្ព័ន្ធ និងការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឧស្សាហកម្ម ឱ្យស្របតាមសក្តានុពល ឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង និងសភាពការណ៍វិវត្តន៍នៃឧស្សាហកម្មកម្ពុជា។

ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យ និងគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់យកគោលដៅចម្បងបីគឺ÷

(ទី១) ការកែប្រែនិងពង្រីករចនាសម្ព័ន្ធឧស្សាហកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយបង្កើនអនុបាតនៃវិស័យឧស្សាហកម្មក្នុង ផសស ឱ្យបាន៣០% នៅឆ្នាំ២០២៥ ពី២៤,១%នៃផសសនៅឆ្នាំ២០១៣។

(ទី២) ការបង្កើននិងពិពិធកម្មមុខទំនិញនាំចេញ ដោយបង្កើនការនាំចេញទំនិញកម្មន្តសាល (មិនមែនជាវាយនភ័ណ្ឌ) ឱ្យបាន១៥% នៃបរិមាណនាំចេញសរុបនៅឆ្នាំ២០២៥ ទន្ទឹមនឹងជំរុញការនាំចេញទំនិញកែច្នៃកសិកម្មឱ្យបាន១២% នៃបរិមាណនាំចេញសរុបនៅឆ្នាំ២០២៥។

(ទី៣) ការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ដោយជំរុញការចុះបញ្ជីផ្លូវការនៃសហគ្រាសទាំងនោះ រួមទាំងសហគ្រាសធុនធំផងដែរ និងលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម តាមរយៈការកាន់បញ្ជីការគណនេយ្យនិងតារាងតុល្យការ។ ជាគោលដៅនៅឆ្នាំ២០២៥ សហគ្រាសធុនតូច៨០% និងមធ្យម៩៥% នឹងត្រូវបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការ ហើយសហគ្រាសធុនតូច៥០% និងមធ្យម៧០% នឹងមានបញ្ជីការគណនេយ្យ និងតារាងតុល្យការត្រឹមត្រូវ។

ខ- អភិក្រមដើម្បីសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយ

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ បានបង្ហាញច្បាស់ពីអភិក្រមនៃការអនុវត្តគឺ÷

(១) ធានានូវបរិយាកាសនិយ័តកម្មដែលមានលក្ខណៈអំណោយផល ផ្តល់នូវការគាំទ្រនិងការលើកទឹកចិត្តសមស្របសម្រាប់វិស័យអាទិភាព រួមទាំងការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់បម្រើឱ្យសកម្មភាពកសិ-ឧស្សាហកម្ម សំដៅបង្កើតឱ្យបានកាន់តែច្រើននូវសហគ្រាសកសិ-ឧស្សាហកម្មការកែច្នៃកសិផល តម្រង់ទិសការអភិវឌ្ឍតំបន់កសិ-ឧស្សាហកម្មដើម្បីធានានូវភាពប្រមូលផ្តុំ និងការតភ្ជាប់ទៅនឹងសួនឧស្សាហកម្មនិងកន្លែងឧស្សាហកម្ម។

(២) តម្រង់ទិសលើការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម ពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញនិងការអប់រំបច្ចេកទេសការជំរុញនវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យា។

(៣) សម្រួលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើម ឬធាតុចូលប្រកបដោយគុណភាព ស្ថិរភាព និងថ្លៃទាបសម្រាប់ផលិតកម្មកសិ-ឧស្សាហកម្ម។

(៤) ការគាំទ្របច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ និងការលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ ត្រូវអនុវត្តដោយផ្អែកលើសមិទ្ធកម្មកម្មវត្ថុគោលនយោបាយច្បាស់លាស់ និងសកម្មភាពអនុវត្តជាក់ស្តែង ដូចជាការសម្រេចគោលដៅលើបរិមាណនាំចេញ ឬលទ្ធផលជាក់ស្តែងពីដំណើរការបង្កើតរោងចក្រឧស្សាហកម្មថ្មី។

(៥) យកចិត្តទុកដាក់លើការការពារបរិស្ថាន ដើម្បីបញ្ចៀសការបំពុលបរិស្ថាន ដោយសារកាកសំណល់ឧស្សាហកម្ម និងសារធាតុគីមីផ្សេងៗ។

គ- គោលនយោបាយ និងស្ថាប័នជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម

រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ក្រសួង-ស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម បានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការសកម្មភាព និងឯកសារគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចខាងក្រោម÷

ល.រ.	ឯកសារគោលនយោបាយ	កាលបរិច្ឆេទ	ស្ថាប័ននាំមុខ/ ទទួលខុសត្រូវ
១	គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥	ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥	ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ			
២	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៤-២០១៨		ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៣	ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ		ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
ផ្នែកដំណាំ			
៤	យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១១-២០២០	ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
៥	គោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ	ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
៦	ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ	ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
៧	ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំ និងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ	ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៨	អនុក្រឹត្យលេខ ៣៦ អនក្រស្តីពីផលិតកម្មកសិកម្ម បក. តាមកិច្ចសន្យា	ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ផ្នែកជលផល			
៩	ក្របខណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យជលផល ឆ្នាំ២០១០-២០១៩	ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ផ្នែកព្រៃឈើ			
១០	កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ឆ្នាំ២០១០-២០២៩	ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រគាំទ្រវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម			
១១	ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងអនុក្រឹត្យលេខ១១១ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា	ឆ្នាំ២០០៣/ ២០០៥ឆ្នាំ	ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
១២	យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨	ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួង- ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

១៣	សេចក្តីព្រាងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម និង ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
១៤	មូលនិធិធានាឥណទាន	ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
១៥	មូលនិធិទ្រទ្រង់ និងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម	ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
១៦	ផែនការកាត់បន្ថយអត្រា និងគម្លាតថ្លៃលក់អគ្គិសនីនៅតំបន់ផ្គត់ផ្គង់នានាដែលបានទទួលប្រភពអគ្គិសនីពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអភិវឌ្ឍ	ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥	ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល
១៧ (?)	សេចក្តីសម្រេចស្តីពី ការបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងដើម្បីសម្របសម្រួល និងដោះស្រាយវិវាទ នៅតំបន់គម្រោងវិនិយោគអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងដំណាំកៅស៊ូ នៅក្នុងដែនជម្រកសត្វព្រៃស្នួលក្នុងភូមិសា-ស្ត្រខេត្តក្រចេះ និងខេត្តមណ្ឌលគីរី	ខែមករា ឆ្នាំ២០១១	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
១៨	អនុក្រឹត្យលេខ ១៩៩ អនក្រ.បក ស្តីពីការបង្កើតធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
១៩	ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត		

ផ្នែកទី ២:
ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥

IV- ផែនការសកម្មភាព

១.១ វិធានការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តវិធានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ៗចំនួន៨ ដូចខាងក្រោម÷

១.១. រៀបចំនិងផ្សព្វផ្សាយសៀវភៅមគ្គុទេសស្តីពីការវិនិយោគក្នុងវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម

១.២. កំណត់ និងសិក្សាវាយតម្លៃតំបន់ដាំដុះ និងកែច្នៃផលិតផលកសិកម្មសំខាន់ៗ (ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី អំពៅ សណ្តែកសៀង ស្វាយចន្ទី ម្រេច ស្វាយ ចេក បន្លែ ផ្លែឈើ និងដំណាំដែលមានសក្តានុពលផ្សេងទៀត)

១.៣. រៀបចំយន្តការសម្របសម្រួលនិងគាំទ្រក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការតំបន់កសិ-ឧស្សាហកម្ម (ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី អំពៅ ស្វាយ ចេក សណ្តែកសៀង ស្វាយចន្ទី ម្រេច បន្លែ ផ្លែឈើ និងដំណាំដែលមានសក្តានុពលផ្សេងទៀត) សម្រាប់ប្រមូលផ្តុំផលិតកម្ម កែច្នៃ វេចខ្ចប់ សម្រាប់ទីផ្សារក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ

១.៤. សិក្សា វិភាគ និងវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពល នៃផលិតកម្មកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជា *(តំបន់១÷ កំពង់ចាម ត្បូងឃ្មុំ ក្រចេះ ព្រៃវែង និងស្វាយរៀង តំបន់២÷ មណ្ឌលគិរី ស្ទឹងត្រែង និងរតនគិរី តំបន់៣÷ កំពង់ធំ ព្រះវិហារ ឧត្តរមានជ័យ សៀមរាប និងបន្ទាយមានជ័យ តំបន់៤÷ បាត់ដំបង ប៉ៃលិន ពោធិ៍សាត់ កោះកុង ព្រះសីហនុ កំពត កំពង់ស្ពឺ)*

១.៥. សិក្សា វិភាគ និងវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម (*តំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាប តំបន់តាមដងទន្លេមេគង្គ និងតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ*) សំដៅផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើមដល់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃជលផល និងជំរុញការនាំចេញ

១.៦. កំណត់និងសិក្សាវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលផលិតកម្មសត្វនៅកម្ពុជា (*តំបន់ចិញ្ចឹមសត្វតាមប្រភេទ កន្លែងផលិតចំណីសត្វ បសុឱសថ សត្តឃាតដ្ឋាន និងកន្លែងកែច្នៃផលិតផលសត្វ*)

១.៧. រៀបចំកែលម្អនីតិវិធីស្នើសុំបង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃឈើ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ សំដៅលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍ ការកែច្នៃផលិតផលព្រៃឈើ ពីប្រភពស្របច្បាប់របស់វិស័យឯកជន

១.៨. រៀបចំកែលម្អនីតិវិធីស្នើសុំផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ការនាំចូល នាំចេញ ដើម្បីបញ្ជាក់ភាពស្របច្បាប់របស់ផលអនុផលព្រៃឈើ

១.២ វិធានការពង្រីកនិងទំនើបកម្មសហគ្រាសកសិកម្មធុនតូចនិងមធ្យម

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តវិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រីកនិងទំនើបកម្មសហគ្រាសកសិកម្មធុនតូចនិងមធ្យម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ៗចំនួន៣២ ដូចខាងក្រោម÷

២.១. ស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងផ្សព្វផ្សាយពូជដំណាំដែលមានផលិតភាពខ្ពស់ ធន់ទ្រាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងឆ្លើយតបទីផ្សារ ជាសក្តានុពលសម្រាប់ផលិតជាវត្ថុធាតុដើមបម្រើឱ្យវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម

២.២. បង្កើតនិងជំរុញការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប និងការប្រើប្រាស់ធាតុចូលប្រកបដោយគុណភាព ក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម រួមទាំងការអនុវត្តកសិកម្មល្អ (Good Agricultural Practice -GAP) ការអនុវត្តល្អក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ (Good Animal Husbandry Practice-GAHP) ការអនុវត្តវារីវប្បកម្មល្អ (Good Aquaculture Practice-GAP) ការអនុវត្តអនាម័យល្អ (Good Hygiene Practice -GHP) ការអនុវត្តផលិតល្អ (Good Manufacturing Practice-GMP) ក្នុងខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម ដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ការកែច្នៃ និងនាំចេញ

២.៣. ពង្រីកនិងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម ឱ្យក្លាយជាសហគ្រាសសេដ្ឋកិច្ចជនបទ សម្រាប់ការកសាងភាពជាដៃគូជាមួយផ្នែកឯកជន តាមរយៈផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា

២.៤. ទំនើបកម្មមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគគុណភាព និងសុវត្ថិភាពធាតុចូល និងផលិតផលកសិកម្ម ដោយអនុលោមតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសមានការទទួលស្គាល់ជាសកល

២.៥. កសាងមន្ទីរពិសោធន៍បង្អែកអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ (SPS Reference Laboratory) ដោយបំពាក់នូវឧបករណ៍និងបច្ចេកវិទ្យាទំនើបទាន់សម័យ ដើម្បីសម្រួលការត្រួតពិនិត្យ និងចេញវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ

២.៦. រៀបចំបង្កើតសាខាត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងភូតគាមអនាម័យប្រចាំតំបន់ និងបង្កើតស្នាក់ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វនិងភូតគាមអនាម័យនៅតាមច្រកទ្វារព្រំដែនអន្តរជាតិ និងធ្វើប្រតិបត្តិការ ដើម្បីសម្រួលការនាំចេញផលិតផលដែលមានដើមកំណើតពីសត្វនិងដំណាំកសិកម្ម បង្ការទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតជំងឺសត្វនិងការរាតត្បាត សមាសភាពចង្រៃជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងភូតគាមអនាម័យ

២.៧. អភិវឌ្ឍស្វ័យប្រវត្តិកម្មប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនកម្មភូតគាមអនាម័យ ដើម្បីសម្រួលការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម

២.៨. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីលិខិតបទដ្ឋាន ច្បាប់ និងនីតិវិធីស្នើសុំការត្រួតពិនិត្យ និងផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ

២.៩. ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនិងបំពាក់បរិក្ខារគាំទ្រ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាតាមបណ្ឌាកសិដ្ឋាន និងស្ថានីយស្រាវជ្រាវកសិកម្ម

២.១០. ពង្រឹងនិងពង្រីកមូលដ្ឋានការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍លើមុខដំណាំសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ សម្រាប់បម្រើឱ្យឧស្សាហកម្មកែច្នៃ និងការនាំចេញ (ស្រូវ ពោត សណ្តែកសៀង ម្រេច ដំឡូងមី ចេក ស្វាយ ស្វាយចន្ទី និងបន្លែ)

២.១១. ជំរុញការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីផលិតកម្មតាមកិច្ចសន្យា ក្នុងគោលដៅពង្រឹងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង និងភាពជាដៃគូររវាងគ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្រុមកសិករ សហគមន៍កសិកម្ម ជាមួយ ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគខ្នាតមធ្យមនិងធំ

២.១២. បណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងធនធានមនុស្ស ក្នុងផ្នែកអភិវឌ្ឍកៅស៊ូដល់មន្ត្រីជំនាញ (Training of Trainers -TOT)

២.១៣. រៀបចំចងក្រងឯកសារបច្ចេកទេស និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់កសិករ/សហគមន៍កៅស៊ូគ្រួសារ អំពីការចៀរជ័រកៅស៊ូ ការកែច្នៃ ការស្តុកទុក និងបច្ចេកទេសក្រោយពេលប្រមូលផលផលិតផលកៅស៊ូដ៏ទៃទៀត

២.១៤. ពង្រឹងនិងពង្រីកសហគមន៍កៅស៊ូគ្រួសារ ឱ្យមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំផលិតកម្ម សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើមដល់រោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូឯកជន

២.១៥. រៀបចំបង្កើតអនុស្ថានីយស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេស និងនវានុវត្តន៍ផ្នែកអភិវឌ្ឍកៅស៊ូ ដើម្បីបង្កើនគុណភាព និងផលិតភាពកៅស៊ូ

២.១៦. ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបំពាក់បរិក្ខាគាំទ្រការសិក្សា ស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់កសិករ ចិញ្ចឹមសត្វ

២.១៧. សម្របសម្រួលនិងគាំទ្រក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការតំបន់ប្រមូលផ្តុំកន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ កន្លែងផលិតចំណីសត្វ បសុឱសថកន្លែងកែច្នៃនិងវេចខ្ចប់សាច់ និងផលិតផលសត្វដែលមានលក្ខណៈទំនើប សម្រាប់លើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌអនាម័យ គុណភាពនិងសុវត្ថិភាព ធានាដល់សុខភាពសាធារណៈ

២.១៨. ចងក្រងនិងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍ការចិញ្ចឹមសត្វ ចំណីសត្វ និងកែច្នៃផលិតផលសាច់

២.១៩. ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺសត្វ គុណភាពនិងសុវត្ថិភាពសាច់ និងផលិតផលសត្វ គុណភាពចំណីសត្វ និងបសុឱសថ អនុលោមតាមបទដ្ឋាន ដែលទទួលស្គាល់ជាសកល

២.២០. បង្កើតមន្ទីរពិសោធន៍អនាម័យសត្វតំបន់ (Regional SPS Laboratory) ដោយបំពាក់នូវឧបករណ៍ និងបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប ដើម្បីសម្រួលដល់ការវិភាគរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺសត្វ គុណភាព និងសុវត្ថិភាពសាច់ និងផលិតផលសត្វ

២.២១. សិក្សា វាយតម្លៃសក្តានុពលនៃការផ្គត់ផ្គង់ និងតម្រូវការប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើ និងកំណត់ចំនួនមូលដ្ឋានកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងអត្រាកែច្នៃផលិតផល សំដៅពង្រឹងការគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

២.២២. ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍផលិតផលព្រៃឈើ និងបច្ចេកវិទ្យា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ កំណត់និយមន័យឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវផលិតផលព្រៃឈើស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

២.២៣. ស្រាវជ្រាវរកផលិតផលព្រៃឈើកែច្នៃដែលមានចរិតលក្ខណៈប្រពៃណីវប្បធម៌របស់សហគមន៍ ដើម្បីធ្វើការកែសម្រួលបច្ចេកទេសកែច្នៃផលិតផលផ្តល់នូវតម្លៃបន្ថែម

២.២៤. រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់ផលិតករកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ពិសេសសហគមន៍មូលដ្ឋាន នូវចំណេះដឹង និងបច្ចេកទេសកែច្នៃ ព្រមទាំងតម្រូវការផលិតផលនៅលើទីផ្សារ

២.២៥. រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធលើការងារស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍផលិតផលព្រៃឈើ និងរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស ចំណេះដឹងអំពីលក្ខណៈ

វិនិច្ឆ័យ និងសូចនាករតាមស្តង់ដារជាតិ (Criteria and Indicator-C&I) ដើម្បីឈានទៅទទួលបានការបញ្ជាក់វិញ្ញាបនបត្រព្រៃឈើ

២.២៦. ជំរុញផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទីផ្សារ និងបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន វិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងព័ត៌មានទីផ្សារ

២.២៧. បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលម្ហូបអាហារនិងបណ្តុះបណ្តាល (មជ្ឈមណ្ឌលនេះនឹងច្នៃបង្កើតផលិតផលម្ហូបអាហារថ្មី ធ្វើការវិភាគគុណភាពម្ហូបអាហារ និងជាកន្លែងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល ដល់សហគ្រិន និងអ្នកដែលចង់បង្កើតមុខរបរថ្មី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការផលិតអាហារ)

២.២៨. បង្កើនការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងស្ថានីយ មន្ទីរពិសោធន៍ និងការចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ ដើម្បីពង្រឹងគុណភាពបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកកសិកម្មនិងកសិ-ឧស្សាហកម្ម

២.២៩. សិក្សា ស្រាវជ្រាវ ដើម្បីកំណត់បញ្ហា និងរកដំណោះស្រាយ ដល់សហគ្រាសផលិតម្ហូបអាហារ និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្ម

២.៣០. ផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពនៃការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម និងកសិ-ម្ហូបអាហារជូនដល់កសិករ សហគមន៍កសិកម្ម អ្នកប្រមូលទិញផលិតផលកសិកម្ម ឬឈ្មួញកណ្តាល និងសហគ្រាសកែច្នៃ ស្របតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសរបស់ប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ដូចជា÷ គោលការណ៍ GHP, GMP, HACCP សម្រាប់ផលិតផលកសិកម្ម និងកសិ-ម្ហូបអាហារ សំដៅចូលរួមដើម្បីបង្កើនតម្លៃបន្ថែម និងការរក្សាទុកបានយូរ ក្នុងការប្រកួតប្រជែងដណ្តើមទីផ្សារ និងបង្កើនគុណភាពផ្នែកអាហារូបត្ថម្ភ

២.៣១. ពង្រឹងសមត្ថភាពវិភាគលើគុណភាពសុវត្ថភាពផលិតផលកសិកម្មក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ សិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីនីតិវិធីនិងវិធីសាស្រ្តទំនើប សម្រាប់វិភាគគុណភាពសុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្មនិងស្បៀងអាហារ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិភាគគុណភាពសុវត្ថិភាពក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ដូចជា Mycotoxin, Salmonella, E.coli, GMO,....។ល។

២.៣២. ពង្រឹងនិងពង្រីកការអនុវត្តការងារបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវ ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្សផ្នែកជំនាញកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម

១.៣ វិធានការពាក់ពន្ធ័នឹងការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តវិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ៗចំនួន១៥ ដូចខាងក្រោម÷

៣.១. ជំរុញការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំនិងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជ

៣.២. ជំរុញរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីសហគមន៍កសិកម្ម

៣.៣. ជំរុញរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការការពារពុក្ខជាតិនិងភូត គាមអនាម័យ

៣.៤. រៀបចំនិងលើកកម្ពស់ស្តង់ដារូបនីយកម្មដំណាំកសិកម្ម និងការវាយតម្លៃការទទួលស្គាល់អនុលោមភាព

៣.៥. រៀបចំគោលនយោបាយនិងឯកសារគតិយុត្តស្តីពីប្រតិបត្តិការនិងការគ្រប់គ្រងមន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិ

៣.៦. រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍផលិតកម្មដំណាំ

៣.៧. បន្តរៀបចំបង្កើតច្បាប់ស្តីពីកៅស៊ូនិងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់

៣.៨. ជំរុញការបញ្ចប់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសុខភាពសត្វនិងផលិតកម្មសត្វ និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់

៣.៩. រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មសត្វនិងសុខភាពសត្វ

៣.១០. រៀបចំកែសម្រួលនិងធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីជលផល

៣.១១. រៀបចំស្តង់ដារផល ផលិតផលជលផល ដែលមានសក្តានុពលនាំចេញ

៣.១២. រៀបចំកែលម្អនិងធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលិខិតបទដ្ឋាន និងបច្ចេកទេស ស្របទៅតាមសភាពការណ៍រីកចម្រើនរបស់ប្រទេស និងនិន្នាការវិវត្តន៍របស់ទីផ្សារ ព្រមទាំងសិទ្ធិចូលរួមរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន ផ្នែកឯកជន ក្នុងការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មកែច្នៃ និងធ្វើពាណិជ្ជកម្មផលិតផលព្រៃឈើ

៣.១៣. រៀបចំនិងអនុវត្តនូវប្រព័ន្ធផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់លើផលិតផលព្រៃឈើសំខាន់ៗ

៣.១៤. បង្កើតផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ណែនាំ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលព្រៃឈើកែច្នៃក្នុងស្រុកនិងពង្រីងទីផ្សារ

៣.១៥. រៀបចំនិងអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត សម្រាប់ជំរុញការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពី ផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា

១.៤ វិធានការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តវិធានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ៗចំនួន៦ ដូចខាងក្រោម÷

៤.១. កំណត់យន្តការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម

៤.២. បង្កើនការចរចាតម្រូវការអនុវត្តវិធានអនាម័យសត្វ និងភូតគាមអនាម័យ ដើម្បីបើកច្រកនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម ទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ

៤.៣. រៀបចំនិងប្រតិបត្តិយន្តការ “**ច្រកចេញចូលតែមួយ**” លើរាល់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

៤.៤. ពង្រីកនិងពង្រឹងទំនាក់ទំនងរវាងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាល ជាមួយក្រុមហ៊ុន និងសហគ្រាសកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពជំនាញ និងឱកាសការងាររបស់និស្សិត

៤.៥. សិក្សាគោលនយោបាយសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម

៤.៦. បង្កើតវេទិកាច្នៃប្រឌិតបង្ហាញស្នាដៃថ្មី និងគម្រោងកសិធុរកិច្ច ដើម្បីបង្កើនទេព្យកោសល្យដែលមាន និងបង្កើតកម្លាំងចលករឲ្យខិតខំបង្កើតនវានុវត្តន៍

V- គម្រោងថវិកាសម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាព

ដើម្បីអនុវត្តផែនការសកម្មភាព សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងត្រូវការថវិកាសរុបចំនួនប្រមាណ **១១៥,៧០ លាន** ដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់អនុវត្តក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ (២០១៥-២០២៥) ដែលក្នុងនោះ ÷

- ថវិកាចំនួន ១,៥០ លានដុល្លារអាមេរិក គ្រោងសម្រាប់អនុវត្តបណ្តាសកម្មភាពគាំទ្រដល់វិធានការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ
- ថវិកាចំនួន ១០៨,៥០ លានដុល្លារអាមេរិក គ្រោងសម្រាប់អនុវត្តបណ្តាសកម្មភាពគាំទ្រដល់ការពង្រីក និងទំនើបកម្មសហគ្រាសកសិកម្មធុនតូចនិងមធ្យម
- ថវិកាចំនួន ៣,៣០ លានដុល្លារអាមេរិក គ្រោងសម្រាប់អនុវត្តបណ្តាសកម្មភាពគាំទ្រដល់ការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម (ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋាន) និង
- ថវិកាចំនួន ២,៤០ លានដុល្លារអាមេរិក គ្រោងសម្រាប់អនុវត្តបណ្តាសកម្មភាពគាំទ្រដល់ការការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ។

បណ្តាអង្គភាពជំនាញ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលពាក់ពន្ធ័នឹងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនេះ ត្រូវរៀបចំផែនការថវិកាលម្អិត ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងក្របខណ្ឌថវិកាកម្មវិធី ចំពោះសកម្មភាពដែលមានចរិតជាចំណាយចរន្ត និងត្រូវត្រៀមរៀបចំនិងដាក់បញ្ចូលនូវបណ្តាសកម្មភាព (ឬគម្រោងលម្អិត) ដែលជាចំណាយមូលធន ទៅក្នុងកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា។

ក្រុមការងាររៀបចំផែនការថវិកា របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលមានសមាសភាពសំខាន់មកពី នាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ និងនាយកដ្ឋានគណនេយ្យនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំចាត់ចែងនិងសម្របសម្រួល ក្នុងការងាររៀបចំផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា សំដៅធ្វើយ៉ាងណាឲ្យសកម្មភាពទាំងឡាយក្នុងផែនការនេះអាចអនុវត្តបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

VI- យន្តការអនុវត្តការតាមដាននិងវាយតម្លៃ

១-យន្តការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនេះ ទាមទារនូវយន្តការដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រងច្បាស់លាស់ និងមានការសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការចូលរួមអនុវត្តពីគ្រប់អង្គភាពជំនាញក្រោមឱវាទក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ គឺជាចំណុចគន្លឹះចាំបាច់ ដើម្បីចូលរួមសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម។

ក្រុមការងារសម្រាប់ចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តាមសេចក្តីសម្រេចលេខ២២៦ សសរ.កសក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ នឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការសម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ សំដៅជំរុញការអនុវត្តនូវរាល់សកម្មភាព ដែលបានកំណត់ដាក់ឱ្យអនុវត្តក្នុងផែនការនេះ។ ក្រុម

ការងារនេះ នឹងត្រូវរៀបចំឱ្យមានកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ជាប្រចាំ (ប្រជុំត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ) ដើម្បីក្តាប់ឱ្យបាននូវការវិវឌ្ឍរីកចម្រើននៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងចាត់វិធានការនានា ដើម្បីដោះស្រាយចំណុចរាំងស្ទះទាំងឡាយ ដែលអង្គភាពជំនាញក្រោមឱវាទជួបប្រទះ។

អង្គភាពជំនាញក្រោមឱវាទក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលមានភារកិច្ចអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនេះ ត្រូវរៀបចំយន្តការអនុវត្តជាក់ស្តែងតាមផ្នែករបស់ខ្លួន ដើម្បីធានានូវការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

២-ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ

- នាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ មានភារកិច្ច ទទួលពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ លើការអនុវត្តរាល់សកម្មភាពនានា ដូចមានចែងក្នុងផែនការសកម្មភាពនេះ។
- បណ្តានាយកដ្ឋាន អង្គភាពជំនាញនានា ដែលពាក់ពន្ធ័ក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនេះ ត្រូវរាយការណ៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ) ពីលទ្ធផលសម្រេចបានឲ្យបានទៀងទាត់ តាមរយៈការផ្តល់របាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។
- របាយការណ៍អនុវត្ត និងសមិទ្ធផលសម្រេចបានក្នុងការអនុវត្តនេះ នឹងត្រូវរៀបចំបូកសរុបដោយនាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ
- នាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ និងក្រុមការងារអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជានឹងចុះ ឬមានវិធានការឲ្យចុះត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃដល់មូលដ្ឋានអនុវត្តគម្រោង។
- ផ្អែកលើរបាយការណ៍បូកសរុបវាយតម្លៃខាងលើនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (ក្រុមការងារសម្រាប់ចូលរួមអនុវត្តន៍គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា) ត្រូវកោះប្រជុំត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃ សន្និដ្ឋានផ្តល់អនុសាសន៍ជំរុញណែនាំអនុវត្ត មុននឹងក្រសួងរាយការណ៍ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ដើម្បីមានមូលដ្ឋានរាយការណ៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

VII- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ ក្នុងការជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា សំដៅចូលរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនកម្ពុជា និងបង្កើនល្បឿននៃការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ដោយសារកម្ពុជាមានសក្តានុពលផ្នែកផលិតកម្មកសិកម្ម ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការអភិវឌ្ឍផ្នែកកសិ-ឧស្សាហកម្ម គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ពិតជាមានសារសំខាន់បំផុត ក្នុងការជួយជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយ ដែលបានរៀបចំកសាងឡើងនេះ នឹងអាចអនុវត្តបានជោគជ័យ គឺអាស្រ័យដោយការតាំងចិត្តពុះពារ រួមនឹងការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រទាំងផ្នែកស្មារតី សម្ភារ និងថវិកាពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏ដូចជា

មានការចូលរួមចំណែកពីបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីអនុវត្តនូវបណ្តាសកម្មភាព និងវិធានការគោលនយោបាយទាំងឡាយ ដូចដែលបានរៀបរាប់ក្នុងឯកសារផែនការសកម្មភាពនេះ។

កត្តាអវិជ្ជមាន និងឧបសគ្គនានាដែលនឹងអាចរាំងស្ទះ ក្នុងការជំរុញផលិតកម្មដំណាំកសិកម្ម គឺកត្តាគ្រោះថ្នាក់ពីធម្មជាតិដែលនឹងអាចកើតមាន ដូចជា គ្រោះទឹកជំនន់ ភាពរាំងស្ងួត កត្តាបំផ្លិចបំផ្លាញពីសត្វល្អិតចង្រៃ ។ល។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក្តី ឧបសគ្គទាំងនេះនឹងអាចកាត់បន្ថយបាន តាមរយៈការតាំងចិត្ត និងការខិតខំជម្នះ ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មនេះ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងជំរុញការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនេះ ដើម្បីចូលរួមចំណែកជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងមានជំនឿជឿជាក់ថា ផែនការសកម្មភាពដែលបានរៀបចំនេះ ពិតជានឹងអាចអនុវត្តទៅបានប្រកបដោយជោគជ័យ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥
របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ឯកតា÷ លានដុល្លារអាមេរិក

ល.រ	វិធានការគោលនយោបាយ/ ផែនការសកម្មភាព	សូចនាករ	រយៈពេលខ្លី ២០១៥	រយៈពេលមធ្យម ២០១៦-២០១៨	រយៈពេលវែង ២០១៩-២០២៥	តម្រូវការថវិកា	អង្គភាពទទួលខុសត្រូវអនុវត្ត
១)	**ការជំរុញការទាក់ទាញវិនិយោគ**						
១.១	រៀបចំនិងផ្សព្វផ្សាយសៀវភៅមគ្គុទេសស្តីពីការវិនិយោគក្នុងវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម	សៀវភៅមគ្គុទេស (ភាសាខ្មែរនិងអង់គ្លេស) ត្រូវបានរៀបចំ និងផ្សព្វផ្សាយ	x	x	x	0,១0	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
១.២	កំណត់ និងសិក្សាវាយតម្លៃតំបន់ជាំដុះ និងកែច្នៃផលិតផលកសិកម្មសំខាន់ៗ (ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី អំពៅ សណ្តែកសៀង ស្វាយចន្ទី ម្រេច ស្វាយ ចេក បន្លែ ផ្លែឈើ និងដំណាំដែលមានសក្តានុពលផ្សេងទៀត)	របាយការណ៍និងផែនទីកំណត់តំបន់ដាំដុះ និងកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ	x	x		0,២0	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម)
១.៣	រៀបចំយន្តការសម្របសម្រួលនិងគាំទ្រ ក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការតំបន់កសិ-ឧស្សាហកម្ម (ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី អំពៅ ស្វាយ ចេក សណ្តែកសៀង ស្វាយចន្ទី ម្រេច បន្លែ ផ្លែឈើ និងដំណាំដែលមានសក្តានុពលផ្សេងទៀត) សម្រាប់ប្រមូលផ្តុំផលិតកម្ម កែច្នៃ វេចខ្ចប់ សម្រាប់ទីផ្សារក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ	តំបន់កសិ-ឧស្សាហកម្មគំរូ៥កន្លែងត្រូវបានបង្កើតនិងដំណើរការ	x	x	x	0,២0	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ, នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម, វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា)
១.៤	សិក្សា វិភាគ និងវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលនៃផលិតកម្មកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជា *(តំបន់១÷ កំពង់ចាម ត្បូងឃ្មុំ ក្រចេះ ព្រៃវែង និងស្វាយរៀង តំបន់២÷ មណ្ឌលគិរី*	របាយការណ៍សិក្សាវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលនៃផលិតកម្មកៅស៊ូធម្មជាតិទាំង៤ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ		x	x	0,២0	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)

	ស្ទឹងត្រែង និងរតនគិរី តំបន់៣÷ កំពង់ធំ ព្រះវិហារ ឧត្តរមានជ័យ សៀមរាប និងបន្ទាយមានជ័យ តំបន់៤÷ បាត់ដំបង ប៉ៃលិន ពោធិ៍សាត់ កោះកុង ព្រះសីហនុ កំពត កំពង់ស្ពឺ)						
១.៥	សិក្សា វិភាគ និងវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម (*តំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាប តំបន់តាមដងទន្លេមេគង្គ និងតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ)* សំដៅផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើមដល់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃជលផល និងជំរុញការនាំចេញ	របាយការណ៍សិក្សាវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលនៃតំបន់អភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ	x	x		០,៣០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលជលផល)
១.៦	កំណត់និងសិក្សាវាយតម្លៃតំបន់សក្តានុពលផលិតកម្មសត្វនៅកម្ពុជា (*តំបន់ចិញ្ចឹមសត្វតាមប្រភេទ កន្លែងផលិតចំណីសត្វ បសុឱសថ សត្តឃាតដ្ឋាន និងកន្លែងកែច្នៃផលិតផលសត្វ)*	តំបន់សក្តានុពលផលិតកម្មសត្វត្រូវបានកំណត់ និងសិក្សាវាយតម្លៃ	x	x	x	០,៣០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល)
១.៧	រៀបចំកែលម្អនីតិវិធីស្នើសុំបង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃឈើសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ សំដៅលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍការកែច្នៃផលិតផលព្រៃឈើពីប្រភពស្របច្បាប់របស់វិស័យឯកជន	នីតិវិធីស្នើសុំបង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃឈើត្រូវបានកែលម្អនិងអនុវត្ត	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
១.៨	រៀបចំកែលម្អនីតិវិធីស្នើសុំផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ការនាំចូលនាំចេញដើម្បីបញ្ជាក់ភាពស្របច្បាប់របស់ផល អនុផលព្រៃឈើ	នីតិវិធីស្នើសុំអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលនាំចេញផលិតផលព្រៃឈើត្រូវបានកែលម្អនិង អនុវត្ត	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
					សរុបថវិកា	**១,៥**	
២)	**ការពង្រីកនិងទំនើបកម្មសហគ្រាសកសិកម្មធុនតូចនិងមធ្យម**						
២.១	ស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងផ្សព្វផ្សាយពូជដំណាំដែលមានផលិតភាពខ្ពស់ ធន់ទ្រាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងឆ្លើយតបទីផ្សារ ជាសក្តានុពលសម្រាប់ផលិតជាវត្ថុធាតុដើមបម្រើឱ្យវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម	ពូជដំណាំស្រូវ ពោត សណ្តែកសៀង ស្វាយ ចេក ដែលមានផលិតភាពខ្ពស់ ត្រូវបានអភិវឌ្ឍ និងផ្សព្វផ្សាយ	x	x	x	១០,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា,

								អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
២.២	បង្កើត និង ជំរុញការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប និងការប្រើប្រាស់ធាតុ ចូលប្រកបដោយគុណភាពក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម រួមទាំងការអនុវត្តកសិកម្មល្អ(Good Agricultural Practice -GAP) ការអនុវត្តល្អក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ (Good Animal Husbandry Practice-GAHP) ការអនុវត្តវារីវប្បកម្មល្អ (Good Aquaculture Practice-GAP) ការអនុវត្តអនាម័យល្អ (Good Hygiene Practice -GHP) ការអនុវត្តផលិតល្អ (Good Manufacturing Practice-GMP) ក្នុងខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម ដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ការកែច្នៃ និងនាំចេញ	- កំណើននៃការប្រើប្រាស់បង្កិបច្ចេកវិទ្យានិងធាតុចូលប្រកបដោយគុណភាពក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងតិច ១០% ក្នុង១ឆ្នាំ - គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្តល្អក្នុងការចិញ្ចឹមសត្វនៅតាមកសិដ្ឋានយ៉ាងតិចចំនួន១០០ ត្រូវបានអនុវត្ត - កសិដ្ឋានវារីវប្បកម្ម និងកន្លែងកែច្នៃ យ៉ាងតិច១០០កន្លែង/ឆ្នាំ អនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំ	x	x	x	១៥,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, រដ្ឋបាលជលផល, នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល, វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា)
២.៣	ពង្រីកនិងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្មឱ្យក្លាយជាសហគ្រាសសេដ្ឋកិច្ចជនបទ សម្រាប់ការកសាងភាពជាដៃគូជាមួយផ្នែកឯកជនតាមរយៈផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	សហគមន៍កសិកម្មយ៉ាងតិច ១០០/ឆ្នាំ ត្រូវពង្រីកនិងពង្រឹងសមត្ថភាព	x	x	x	៥,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម)
២.៤	ទំនើបកម្មមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគគុណភាព និងសុវត្ថិភាពធាតុចូលនិងផលិតផលកសិកម្មដោយអនុលោមតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសមានការទទួលស្គាល់ជាសកល	មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្មត្រូវមានសមត្ថភាពផ្តល់សេវាពិសោធន៍វិភាគពេញលេញទ្រទ្រង់ដល់ដំណើការផលិតកម្ម កែច្នៃ និងនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម	x	x	x	៤,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)

២.៥	កសាងមន្ទីរពិសោធន៍បង្អែកអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ (SPS Reference Laboratory) ដោយបំពាក់នូវឧបករណ៍ និងបច្ចេកវិទ្យាទំនើបទាន់សម័យដើម្បីសម្រួលការត្រួតពិនិត្យនិងចេញវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ	សមត្ថភាពបង្ការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលសមាសភាពចង្រៃជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យភូតគាមអនាម័យត្រូវបានពង្រឹង	x	x	x	២,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
២.៦	រៀបចំបង្កើតសាខាត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងភូតគាមអនាម័យប្រចាំតំបន់ និងបង្កើតស្នាក់ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វនិងភូតគាមអនាម័យនៅតាមច្រកទ្វារព្រំដែនអន្តរជាតិ និងធ្វើប្រតិបត្តិការ ដើម្បីសម្រួលការនាំចេញផលិតផលដែលមានដើមកំណើតពីសត្វនិងដំណាំកសិកម្ម បង្ការទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតជំងឺសត្វនិងការរាតត្បាតសមាសភាពចង្រៃជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វនិងភូតគាមអនាម័យ	ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មត្រូវបានសម្រួល និងសមត្ថភាពក្នុងបង្ការទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតជំងឺសត្វនិងការរាតត្បាតសមាសភាពចង្រៃជាកម្មនៃកាត្រួតពិនិត្យភូតគាមអនាម័យ ត្រូវបានពង្រឹង	x	x	x	៥,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុពព្យាបាល)
២.៧	អភិវឌ្ឍស្វ័យប្រវត្តិកម្មប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនកម្មភូតគាមអនាម័យដើម្បីសម្រួលការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនិងនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម	ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មសម្រាប់ការចេញវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការ	x	x	x	៣,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
២.៨	លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់និងនីតិវិធីស្នើសុំការត្រួតពិនិត្យនិងផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ	លិខិតបទដ្ឋានច្បាប់និងនីតិវិធីត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ និងពាណិជ្ជកម្មផលិតផលកសិកម្មត្រូវបានជំរុញ	x	x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
២.៩	ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត និងបំពាក់បរិក្ខារគាំទ្រការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាតាមបណ្តាកសិដ្ឋាននិងស្ថានីយស្រាវជ្រាវកសិកម្ម	បណ្តាកសិដ្ឋាននិងស្ថានីយស្រាវជ្រាវកសិកម្មត្រូវបានបង្កើនសមត្ថភាព សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា	x	x	x	៧,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
២.១០	ពង្រឹងនិងពង្រីកមូលដ្ឋានការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍លើមុខដំណាំសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗសម្រាប់បម្រើឱ្យឧស្សាហកម្មកែច្នៃនិងការនាំចេញ (ស្រូវ ពោត សណ្តែកសៀង ម្រេច	ផែនការមេស្តីពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ក្នុងអនុវិស័យដំណាំត្រូវបាន	x	x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម,

	ដំឡូងមី ចេក ស្វាយ ស្វាយចន្ទី និងបន្លែ)	កសាង និងអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព					វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា)
២.១១	ជំរុញការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីផលិតកម្មតាមកិច្ចសន្យាក្នុងគោលដៅពង្រឹងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងនិងភាពជាដៃគូរវាងគ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្រុមកសិករ សហគមន៍កសិកម្ម ជាមួយក្រុមហ៊ុនវិនិយោគខ្នាតមធ្យមនិងធំ	អនុក្រឹត្យស្តីពីផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យាត្រូវបានជំរុញឱ្យអនុវត្តពេញលេញនៅក្នុងទូទាំងប្រទេស	x	x	x	២,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម, អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល, រដ្ឋបាលជលផល, អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ)
២.១២	បណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងធនធានមនុស្សក្នុងផ្នែកអភិវឌ្ឍកៅស៊ូដល់មន្ត្រីជំនាញ (Training of Trainers-TOT)	វគ្គបណ្តុះបណ្តាលចំនួន២០ ត្រូវបានរៀបចំ		x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)
២.១៣	រៀបចំចងក្រងឯកសារបច្ចេកទេស និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់កសិករ/សហគមន៍កៅស៊ូគ្រួសារ អំពីការចៀរជ័រកៅស៊ូ ការកែច្នៃ ការស្តុកទុក និងបច្ចេកទេសក្រោយពេលប្រមូលផលផលិតផលកៅស៊ូដ៏ទៃទៀត	ឯកសារបច្ចេកទេសត្រូវបានរៀបចំ និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលយ៉ាងតិច ១០វគ្គ/ ឆ្នាំ ត្រូវបានរៀបចំ	x	x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)
២.១៤	ពង្រឹងនិងពង្រីកសហគមន៍កៅស៊ូគ្រួសារ ឱ្យមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំផលិតកម្ម សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើមដល់រោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូឯកជន	សហគមន៍កៅស៊ូគ្រួសារចំនួន១០០ សហគមន៍នឹងត្រូវបានបង្កើត	x	x	x	២,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)
២.១៥	រៀបចំបង្កើតអនុស្ថានីយស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេស និងនវានុវត្តន៍ផ្នែកអភិវឌ្ឍកៅស៊ូ ដើម្បីបង្កើនគុណភាព និងផលិតភាពកៅស៊ូ	អនុស្ថានីយពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ ចំនួនយ៉ាងតិច៣ ត្រូវបានបង្កើត		x	x	៣,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)
២.១៦	ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបំពាក់បរិក្ខាគាំទ្រការ សិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់កសិករចិញ្ចឹមសត្វ	ប្រព័ន្ធសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់កសិករចិញ្ចឹមសត្វត្រូវបានពង្រឹង	x	x		១,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម

								និងបសុព្យាបាល)
២.១៧	សម្របសម្រួលនិងគាំទ្រក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការតំបន់ប្រមូលផ្តុំកន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វកន្លែងផលិតចំណីសត្វ បសុឱសថកន្លែងកែច្នៃនិងវេចខ្ចប់សាច់ និងផលិតផលសត្វដែលមានលក្ខណៈទំនើប សម្រាប់លើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌអនាម័យ គុណភាពនិងសុវត្ថិភាពធានាដល់សុខភាពសាធារណៈ	តំបន់ប្រមូលផ្តុំកន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ កន្លែងផលិតចំណីសត្វ បសុឱសថកន្លែងកែច្នៃ និង វេចខ្ចប់សាច់ យ៉ាងតិច១០០ កន្លែង ត្រូវបានបង្កើតនិងដំណើរការ	x	x	x		១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល)
២.១៨	ចងក្រងនិងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍ការចិញ្ចឹមសត្វ ចំណីសត្វ និងកែច្នៃផលិតផលសាច់	សហគមន៍យ៉ាងតិចចំនួន៣០ ត្រូវបានចងក្រង និងពង្រឹងសមត្ថភាព	x	x	x		២,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល)
២.១៩	ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺសត្វ គុណភាពនិងសុវត្ថិភាពសាច់ និងផលិតផលសត្វ គុណភាពចំណីសត្វ និងបសុឱសថ អនុលោមតាមបទដ្ឋានដែលទទួលស្គាល់ជាសកល	សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ត្រូវបានពង្រឹង	x	x	x		១០,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល)
២.២០	បង្កើតមន្ទីរពិសោធន៍អនាម័យសត្វតំបន់ (Regional SPS Laboratory) ដោយបំពាក់នូវឧបករណ៍ និងបច្ចេកវិទ្យាសមស្របដើម្បីសម្រួលដល់ការ វិភាគរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺសត្វ គុណភាព និងសុវត្ថិភាពសាច់ និងផលិតផលសត្វ	មន្ទីរពិសោធន៍បង្អែកយ៉ាងតិច៤ តាមតំបន់ត្រូវបានបង្កើត	x	x	x		៥,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល)
២.២១	សិក្សា វាយតម្លៃសក្តានុពលនៃការផ្គត់ផ្គង់ និងតម្រូវការប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើ និងកំណត់ចំនួនមូលដ្ឋានកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងអត្រាកែច្នៃផលិតផល សំដៅពង្រឹងការគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	របាយការណ៍សិក្សាវាយតម្លៃមូលដ្ឋានកែច្នៃ និងអត្រាកែច្នៃ ត្រូវបានចងក្រង និងអនុវត្ត		x	x		០,៣០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២២	ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍផលិតផលព្រៃឈើ និងបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ កំណត់និយមន័យឲ្យបាន	ផលិតផលព្រៃឈើនិងបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃថ្មីយ៉ាងតិចចំនួន២មុខត្រូវ		x	x		៥,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

	ច្បាស់លាស់នូវផលិតផលព្រៃឈើស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា	បានបង្កើតឡើងក្នុង០១ឆ្នាំ					(រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២៣	ស្រាវជ្រាវរកផលិតផលព្រៃឈើកែច្នៃដែលមានចរិតលក្ខណៈប្រពៃណីវប្បធម៌របស់សហគមន៍ដើម្បីធ្វើការកែសម្រួលបច្ចេកទេសកែច្នៃផលិតផលផ្តល់នូវតម្លៃបន្ថែម	ផលិតផលព្រៃឈើកែច្នៃយ៉ាងតិចចំនួន២មុខ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុង០១ឆ្នាំ		x	x	០,២០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២៤	រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់ផលិតករកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ពិសេសសហគមន៍មូលដ្ឋាននូវចំណេះដឹង និងបច្ចេកទេសកែច្នៃ ព្រមទាំងតម្រូវការផលិតផលនៅលើទីផ្សារ	ផលិតករកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន យ៉ាងតិច៥០០នាក់/ឆ្នាំ ទទួលការបណ្តុះបណ្តាល		x	x	០,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២៥	រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញនិងអ្នកពាក់ព័ន្ធលើការងារស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍផលិតផលព្រៃឈើ និងរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស ចំណេះដឹងអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងសូចនាករតាមស្តង់ដារជាតិ (Criteria and Indicator-C&I) ដើម្បីឈានទៅទទួលបានការបញ្ជាក់វិញ្ញាបនបត្រព្រៃឈើ	អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើយ៉ាងតិច២០០នាក់/ឆ្នាំ ទទួលបានការបំពាក់បំប៉ន		x	x	០,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២៦	ជំរុញផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទីផ្សារ និងបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃផលអនុផលព្រៃឈើ ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានវិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងព័ត៌មានទីផ្សារ	សហគមន៍មូលដ្ឋានវិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ទទួលបានព័ត៌មានទីផ្សារ និងបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃថ្មី	x	x	x	០,៥០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
២.២៧	បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលម្ហូបអាហារនិងបណ្តុះបណ្តាល (មជ្ឈមណ្ឌលនេះនឹងច្នៃបង្កើតផលិតផលម្ហូបអាហារថ្មី ធ្វើការវិភាគគុណភាពម្ហូបអាហារ និងជាកន្លែងផ្តល់ការ បណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រិន និងអ្នកដែលចង់បង្កើតមុខរបរថ្មី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការផលិតអាហារ)	ផលិតផលថ្មីយ៉ាងតិចចំនួន២មុខ/ឆ្នាំត្រូវ បានបង្កើត និងសហគ្រិនយ៉ាងតិចចំនួន១០០នាក់ ត្រូវបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញអនុវត្តជាក់ស្តែង		x	x	៦,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
២.២៨	បង្កើនការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងស្ថានីយ មន្ទីរពិសោធន៍ និងការចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ ដើម្បីពង្រឹងគុណភាព	មន្ទីរពិសោធន៍យ៉ាងតិចចំនួន១៥ ត្រូវបានអនុវត្តពង្រឹងសមត្ថភាព		x	x	៦,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

	បណ្ដុះបណ្ដាលផ្នែកកសិកម្មនិងកសិ-ឧស្សាហកម្ម						(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
២.២៩	សិក្សា ស្រាវជ្រាវ ដើម្បីកំណត់បញ្ហា និងរកដំណោះស្រាយដល់សហគ្រាសផលិតម្ហូបអាហារ និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្ម	គម្រោងស្រាវជ្រាវចំនួន៧ ត្រូវបានអនុវត្តក្នុង១ឆ្នាំ		x	x	៣,០០	(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
២.៣០	ផ្ដល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសបណ្ដុះបណ្ដាលនិងត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពនៃការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្មនិងកសិ-ម្ហូបអាហារជូនដល់កសិករសហគមន៍កសិកម្មអ្នកប្រមូលទិញផលិតផលកសិកម្មឬឈ្មួញកណ្ដាលនិងសហគ្រាសកែច្នៃស្របតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសរបស់ប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដូចជា÷គោលការណ៍GHP, GMP, HACCP សម្រាប់ផលិតផលកសិកម្មនិងកសិ-ម្ហូបអាហារសំដៅចូលរួមដើម្បីបង្កើនតម្លៃបន្ថែមនិងការរក្សាទុកបានយូរក្នុងការប្រកួតប្រជែងដណ្ដើមទីផ្សារនិងបង្កើនគុណភាពផ្នែកអាហារូបត្ថម្ភ	វគ្គផ្សព្វផ្សាយបណ្ដុះបណ្ដាលយ៉ាងតិច២០វគ្គ/ឆ្នាំ ត្រូវបានរៀបចំ	x	x	x	1,00	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម)
២.៣១	ពង្រឹងសមត្ថភាពវិភាគលើគុណភាពសុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្មក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ សិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីនីតិវិធី និងវិធីសាស្ត្រទំនើប សម្រាប់វិភាគគុណភាពសុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្មនិងស្បៀងអាហារ និងបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេសវិភាគគុណភាពសុវត្ថិភាពក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ដូចជា Mycotoxin, Salmonella, E.coli, GMO,....។ល។	មន្ទីរពិសោធន៍មានសមត្ថភាពវិភាគលើគុណភាពសុវត្ថភាពផលិតផលកសិកម្ម និងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេសវិភាគគុណភាពសុវត្ថិភាពក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ត្រូវបានរៀបចំ	x	x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម)
២.៣២	ពង្រឹងនិងពង្រីកការអនុវត្តការងារបណ្ដុះបណ្ដាលនិងស្រាវជ្រាវដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្សផ្នែកជំនាញកសិកម្មនិងកសិ-ឧស្សាហកម្ម	អ្នកជំនាញកសិកម្មនិងកសិ-ឧស្សាហកម្មយ៉ាងតិចចំនួន១៥០០នាក់ត្រូវបានបញ្ចប់ការសិក្សាដោយ		x	x	២,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ

		ជោគជ័យក្នុង០១ឆ្នាំ					កសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
					សរុបថវិកា	**១០៨,៥០**	
៣)	**ការកែលម្អបរិស្ថាននិយ័តកម្ម (ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋាន)**						
៣.១	ជំរុញការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំនិងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជ	លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំនិងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជត្រូវបានរៀបចំ	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
៣.២	ជំរុញរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីសហគមន៍កសិកម្ម	លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ស្តីពីសហគមន៍កសិកម្មត្រូវបានរៀបចំ	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
៣.៣	ជំរុញរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការការពាររុក្ខជាតិនិងភូតគាមអនាម័យ	ច្បាប់ស្តីពីការការពាររុក្ខជាតិនិងភូតគាមអនាម័យត្រូវបានអនុម័តដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
៣.៤	រៀបចំនិងលើកកម្ពស់ស្តង់ដារូបនីយកម្មដំណាំកសិកម្មនិងការវាយតម្លៃការទទួលស្គាល់អនុលោមភាព	ស្តង់ដារដំណាំកសិកម្មចំនួន៣៣មុខត្រូវបានរៀបចំជាស្តង់ដារជាតិនិងប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់	x	x		០,៤០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
៣.៥	រៀបចំគោលនយោបាយនិងឯកសារគតិយុត្តស្តីពីប្រតិបត្តិការនិងការគ្រប់គ្រងមន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិ	ឯកសារគតិយុត្តស្តីពីប្រតិបត្តិការនិងការគ្រប់គ្រងមន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិ ត្រូវបានរៀបចំ	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម)
៣.៦	រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍផលិតកម្មដំណាំ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍផលិតកម្មដំណាំ ត្រូវបានរៀបចំនិងអនុវត្ត	x	x	x	០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, នាយកដ្ឋានផែនការ និងស្ថិតិ)

៣.៧	បន្តរៀបចំបង្កើតច្បាប់ស្តីពីកៅស៊ូនិងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់	ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់ស្តីពីកៅស៊ូត្រូវបានបង្កើតនិងអនុវត្ត	x	x		០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ)
៣.៨	ជំរុញការបញ្ចប់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់	សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសុខភាពសត្វនិងផលិតកម្មសត្វ និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់ ត្រូវបានបង្កើត	x	x	x	០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល)
៣.៩	រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មសត្វនិងសុខភាពសត្វ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រត្រូវបានបង្កើតនិងដាក់ឱ្យអនុវត្ត	x	x	x	០,២០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល)
៣.១០	រៀបចំកែសម្រួលនិងធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីជលផល	ច្បាប់ស្តីពីជលផលត្រូវបានរៀបចំកែសម្រួលនិងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់	x	x	x	០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលជលផល)
៣.១១	រៀបចំស្តង់ដារផល ផលិតផលជលផល ដែលមានសក្តានុពលនាំចេញ	ស្តង់ដារផល ផលិតផលជលផល យ៉ាងតិច១០ ត្រូវបានរៀបចំ និងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់	x	x	x	០,៤០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលជលផល)
៣.១២	រៀបចំកែលម្អនិងធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលិខិតបទដ្ឋាន និងបច្ចេកទេសស្របទៅតាមសភាពការណ៍រីកចម្រើនរបស់ប្រទេស និងនិន្នាការវិវត្តន៍របស់ទីផ្សារ ព្រមទាំងសិទ្ធិចូលរួមរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានផ្នែកឯកជនក្នុងការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មកែច្នៃនិងធ្វើពាណិជ្ជកម្មផលិតផលព្រៃឈើ	ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងលិខិតបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ត្រូវបានរៀបចំកែលម្អ	x	x	x	០,២០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
៣.១៣	រៀបចំនិងអនុវត្តនូវប្រព័ន្ធផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់លើផលិតផលព្រៃឈើសំខាន់ៗ	ប្រព័ន្ធផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រផលិតផលព្រៃឈើត្រូវបានរៀបចំនិងអនុវត្ត		x	x	១,០០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)

៣.១៤	បង្កើតផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលព្រៃឈើកែច្នៃក្នុងស្រុកនិងពង្រីងទីផ្សារ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ណែនាំត្រូវបានបង្កើត និងអនុវត្ត		x	x	០,២០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ)
៣.១៥	រៀបចំនិងអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ជំរុញការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពី ផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	ឯកសារលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តត្រូវបានរៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្ត	x	x	x	០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម, អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ)
					សរុបថវិកា	**៣,៣០**	
៤)	**ការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ**						
៤.១	កំណត់យន្តការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម	យន្តការសម្របសម្រួលក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានកំណត់ និងអនុវត្ត	x	x	x	០,២០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
៤.២	បង្កើនការចរចាតម្រូវការអនុវត្តវិធានអនាម័យសត្វ និងភូតគាមអនាម័យ ដើម្បីបើកច្រកនាំចេញផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ	ឯកសារពិធីសារ អនុស្សរណយោគយល់គ្នា កិច្ចព្រមព្រៀង ពាក់ព័ន្ធការនាំចេញ ផលិតផល កសិ-ឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានរៀបចំ និងអនុវត្ត	x	x	x	០,៦០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម, រដ្ឋបាលជលផល, នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល)
៤.៣	រៀបចំនិងប្រតិបត្តិយន្តការ "**ច្រកចេញចូលតែមួយ**" លើរាល់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	យន្តការ "**ច្រកចេញចូលតែមួយ**" ត្រូវ បានបង្កើតនិងអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	x	x	x	០,១០	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៤.៤	ពង្រីកនិងពង្រឹងទំនាក់ទំនងរវាងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលជាមួយក្រុមហ៊ុននិងសហគ្រាសកសិ-ឧស្សាហកម្មដើម្បីបង្កើន	វេទិការវាងវិស័យឯកជនចំនួន២ ក្នុងមួយឆ្នាំត្រូវបានរៀបចំ និង		x	x	០,៥០	(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិ

	សមត្ថភាពជំនាញនិងឱកាសការងាររបស់និស្សិត	និស្សិតចំនួន៣០នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ មានឱកាសបង្កើតការងារ					កសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
៤.៥	សិក្សាគោលនយោបាយសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម	អត្ថបទគោលនយោបាយយ៉ាងតិចចំនួន៦ អត្ថបទវិទ្យាសាស្ត្រយ៉ាងតិចចំនួន២០ និងអត្ថបទផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងតិចចំនួន១០ ត្រូវបានបង្កើត		x	x	០,៥០	(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
៤.៦	បង្កើតវេទិកាថ្ងៃប្រឌិតបង្ហាញស្នាដៃថ្មី និងគម្រោងកសិធុរកិច្ច ដើម្បីបង្កើនទេព្យកោសល្យដែលមាន និងបង្កើតកម្លាំងចលករឲ្យខិតខំបង្កើតនវានុវត្តន៍	វេទិកាប្រកួតប្រជែងចំនួន០១ក្នុង០១ឆ្នាំត្រូវបានរៀបចំ		x	x	០,៥០	(សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, សាលាជាតិកសិកម្មព្រែកលៀប, សាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម)
						សរុបថវិកា	**២,៤០**	
						សរុបថវិការួម (លានដុល្លារអាមេរិក)	**១១៥,៧០**	